

STANOVISKO RADY
ze dne 5. července 2004
ke konvergenčnímu programu Litvy na období 2004 - 2007

(2004/C 320/05)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik⁽¹⁾, a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Komise,

po konzultaci s Hospodářským a finančním výborem,

VYDALA TOTO STANOVISKO:

Dne 5. července 2004 prozkoumala Rada konvergenční program Litvy, který se týká období let 2004 až 2007. Program z velké části splňuje požadavky kladené na údaje podle revidovaného „souboru pravidel platných pro obsah a formu stabilizačních a konvergenčních programů“.

Cílem rozpočtové strategie, na které program spočívá, je „přiblížit se cyklicky vyrovnanému celkovému veřejnému rozpočtu zajištěním úspěšného plnění cílů hospodářské politiky“, i když se tato strategie plně neodráží v cílových hodnotách schodku, které program uvádí. Zejména program předpokládá snížení schodku o pouhé 0,2 procentního bodu za období od roku 2003 do roku 2007, kdy má schodek činit 1,5 % HDP. Je to výsledkem rostoucích podílů příjmů i výdajů na HDP. Během programového období se očekává nárůst podílu celkových příjmů o 2 procentní body, především vlivem významného zvýšení nedaňových příjmů spojených s finanční pomocí EU. Příjmy z daní by se měly zvýšit o 0,4 procentních bodů HDP, a to přes plánované zrušení silniční daně, ke kterému by mělo dojít v roce 2005 a které by v uvedeném roce mělo negativně ovlivnit příjmy o 0,5 % HDP. V návaznosti na výrazný pokles poměru výdajů za posledních pět let se očekává vzrůst tohoto poměru o 1,8 procentního bodu za uvažované období, výhradně z titulu nárůstu primárních výdajů, který má být pouze okrajově kompenzován očekávaným snížením úrokových plateb. Nárůst primárních výdajů by měl být způsoben hlavně nárůstem v kategorii „ostatních výdajů“, které by se měly zvýšit o 0,9 % HDP, hlavně v souvislosti s příspěvky do rozpočtu EU, a převody a dotacemi, u kterých má dojít ke vzrůstu o 0,7 % HDP, což bude velkou měrou souviset s nárůsty subvencí poskytovaných zemědělcům, kompenzacemi ztrát úspor v rublech a s plánovanými restitucemi nemovitostí a důchodovou reformou. Tvorba hrubého fixního kapitálu ve veřejném sektoru by měla významně vzrůst, a sice o 1 % HDP během prvních dvou let trvání programu, avšak očekává se, že potom zase poklesne na hodnotu 3,1 % HDP v roce 2007, takže bude přibližně o 0,2 procentního bodu nad výchozí úroveň roku 2003.

Makroekonomický scénář, na kterém tento program spočívá, podle všech náznaků odráží poměrně příznivé předpoklady růstu. Zejména nárůst plánovaný pro rok 2005, u kterého došlo k revizi směrem nahoru, z hodnoty 6,5 % uváděné v předstupném hospodářském programu z roku 2003 na hodnotu 7,3 % uváděnou v konvergenčním programu, se jeví jako nastavený poměrně vysoko. V programu předpokládáný vývoj růstu ve střednědobém výhledu je sice ve srovnání s výhledem pro první roky trvání programu opatrnější, ale pořád ještě se jeví jako poměrně optimistický. Předpovědi míry inflace se jeví jako realistické.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1 Všechny dokumenty, na něž se v tomto textu odkazuje, lze nalézt na této internetové stránce:
http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

Cílové hodnoty schodku veřejných rozpočtů pro jednotlivé roky jsou podle programu pod referenční hodnotou 3 % HDP. Nejsou však konzistentní s tím, že za dobu trvání programu má být dosaženo téměř vyrovnané rozpočtové pozice. Navíc se přístup k rozpočtu vyjádřený v programu nejeví jako dostatečně zabezpečený proti překročení schodkového limitu 3 % HDP při normálním kolísání makroekonomiky, přinejmenším v počátečních letech programového období. Skutečnost by u budoucího rozpočtu mohla být horší než se očekávalo. Zejména rizika poklesu makroekonomiky, na která bylo poukázáno výše, jakož i zkušenosti z minulosti, kdy docházelo k překračování výdajů v reakci na dosažení lepších příjmů oproti plánovaným, představují ohrožení předpokládaných rozpočtových cílů.

S ohledem na výše uvedené vyhodnocení se doporučuje, aby Litva, pokud bude skutečně dodrženo předpokládané tempo růstu, podnikla další kroky k dosažení téměř vyrovnané rozpočtové pozice, zejména s ohledem na svůj schodek běžného účtu a na tlaky domácí poptávky. Dále se Litva vyzývá, aby striktně svůj rozpočet dodržovala a tím snížila riziko prolomení referenční hodnoty 3 % v roce 2004. Závěrem se litevské úřady vybízejí, aby dosažených vyšších příjmů oproti plánu využily ke snížení schodku státního rozpočtu.

Litva se nachází v poměrně dobrém postavení k tomu, aby zvládla rozpočtové náklady související se stárnutím obyvatelstva, i když v dlouhodobém pohledu se ještě mohou objevit určitá rizika. Uplatňuje se celá řada opatření, jejichž cílem je zlepšit ukazatel závislosti na věku a modernizovat důchodovou soustavu i systém zdravotní péče, aby se zlepšila dlouhodobá udržitelnost veřejných financí. Jsou zde však rizika spojená se vznikem krátkodobých nákladů na důchodovou reformu a reformu zdravotnictví, jakož i s nevyřešenými pasivními dohadnými účty. Zabezpečení přiměřeného primárního přebytku má zásadní význam k tomu, aby veřejné finance zůstaly na udržitelném základě.

Klíčové předpovědi podle litevského konvergenčního programu

	2003	2004	2005	2006	2007
Reálný růst HDP (%)	9,0	7,0	7,3	6,6	6,3
Růst zaměstnanosti (%)	2,0	0,7	1,0	0,2	0,2
Inflace vyjádřená harmonizovaným indexem spotřebitelských cen (HISC, %)	- 1,2	0,9	2,0	2,1	2,5
Celkové saldo veřejných rozpočtů (% HDP)	- 1,7	- 2,7	- 2,5	- 1,8	- 1,5
Hrubý veřejný dluh (% HDP)	21,5	22,4	22,2	21,4	21,0